

Jakob Maksimiljan

po Božjem usmiljenji knez in škof Lavantinski,
prisednik sedeža Njih Svetosti, rimskega Papeža,
dohtar bogoslovja

i. t. d. i. t. d.

Vsem vernim svoje škofije pozdrav in blagoslov od Gospoda.

Dvakrat so Turki Dunajsko mesto oblegali, pa obakrat je bilo srečno rešeno.

Zgodilo se je to prvokrat leta 1529, ko je sam sultan, to je, turski car, Soliman I., s priimkom Prekrasni, pred Beč pripeljal svojo armado; drugokrat pa pred ravno dve sto leti. Z nezmerno armado oklenil je mogočni vezir Kara Mustafa, poslan po sultanu Mohamedu IV., Dunajsko mesto sredi julija l. 1683. Ko je prikipela do verhunca nevarnost, bil je Dunaj otet 12. septembra istega leta. Največo zaslugo sta si pri rešitvi pridobila oba vojskovodja Karol V., vojvoda Lotrinski, in Poljski kralj Ivan III. Sobieski; pa tudi junaški branitelj Dunajskega mesta grof Ernest Rüdiger Stahremberg.*)

Hudo stiskani cesar Leopold I. prejemal je v vojski najzdatnejšo denarno podporo od Papeža Inocencija XI., takó da se zamore te papež po pravici imenovati najvažnejši zaveznik cesarjevi.

Ako od ene strani pomislimo neprimerno malo število krščanske rešilne armade nasproti sovražni sili, in tudi to, da je Dunaj že tako rekoč odprt stal, in bi se bil po človeškem mišljenju udati moral prvemu ponovljenemu napadu; in ako se od druge strani ozremo na nezmerno nevarnost, ki je pretila zapadnemu krščanstvu, ako pade Beč, njegova izhodna trdnjava, v turško roke, in se na turnu stolne cerkve sv. Štefana na mestu križa turški polomesec postavi — kakor se je zgodilo pri cerkvi sv. Sofije, v Carigradu, ko so ga Turki meseca maja 1453 z burnim naskokom zasedli med nečloveškim klanjem —; ako vse to v duhu pregledamo, kršćan-

*) Karo Mustafa so na Sultanovo povelje v Belemgradu zadavili 25. decembra leta 1683; njegova glava se še den denes kaže v Dunajski orožnici.

skim junakom pač ne bomo ne trohice od njih slave vzeli, ako pripoznamo, da je rešitev Dunaja delo vsegamogočne roke Božje.

Prvo zahvalo za rešitev od nezmerne nesreče je tedaj krščanski svet dolžen večnemu Bogu. In ko je kralj Ivan Sobieski v jutro 12. septembra v samostanski kapelici na Kalenbergu pobožno pri sv. meši stregel, katero je bral kapucin Marko d' Aviano, na koga je stavil takrat moleč svoje zaupanje, da mu pomaga k zmagi? Na Boga, Gospoda vojskinih trum, in na preblaženo Mater Božjo Marijo.

Veseli krik zmagonosne vojske pred Dunajem je veselo odmeval po vsem krščanskem svetu. In kakor je cerkev med vojsko za zmago molila, tako je po srečni zmagi krščanske národe učila, kako naj se Bogu in Mariji izkažejo hvaležni. Papež Inocenc XI. odredil je za vse prihodnje čase cerkveni hvaležni spomin na zmago 12. septembra, in temu spominu odločil nedeljo po Mali Gospojnici, ko se god Marijinega presladkega Imena obhaja. Pokojni Papež Piji IX. pa so (dné 2. marca 1866) dovolili popolne odpustke vsem vernikom, kateri med osmino praznika Marijinega sladkega Imena sv. zakramente vredno prejmejo in navadne molitve za odpustke opravijo.

Mi pa, pobožni kristjani! imamo še posebnih vzrokov, da letos dvestoletni spomin rešitve Dunajskega mesta s posebno hvaležnostjo obhajamo. Vsaj je prenašal ravno spodnji Štajar s sosednimi pokrajinami blezo dve sto let brez števila krvavih in roparskih turskih napadov. Takrat je nastala tudi ljudska prislovica: Kamur turski konj kopito postavi, tamkaj ne raste več trava. Razvaline tu in tam nam še v spomin kličejo grozo turskih vojsk. Tisoč in tisoč naših rojakov, katerih vojske meč ni pomôril, je bilo odpeljanih v sužnost. Mile domovine niso več videli. In kar je bila največa nesreča: prisilili so jih zatajiti krščansko vero. Tudi v naših krajih so plenili male dečke, ki so odraščeni in poturčeni množili vrste onih grozovitih janičarov, ki so bili največi sovražniki krščanskega imena.

Bogu bodi hvala! To vse je — tako zaupamo — minulo za vselej! Z Davidovim psalmom smemo veselo zapeti (Ps. 123): „Okovi so razrušene in mi smo odrešeni.“

Bogu in Mariji v dolžno zahvalo naročam sledeče:

1. Na praznik Marijinega rojstva (mala Gospojnica) naj se v vseh farnih cerkvah pri zgodnjem in poznem opravilu (kjer je kar eno opravilo, se razume, pri tistem) te pastirski list s prižnice bere vernemu ljudstvu.

Verniki naj se opomnijo, kako se spodobi, da letos še v obilnejšem številu na praznik Marijinega sladkega imena in v njegovi osmini sv. zakramete prejemajo, Bogu in Mariji v dolžno zahvalo.

2. Na praznik Marijinega sladkega imena naj vsi mešniki pri sv. meši vrstijo zahvalno molitev, ki začinja: „O Bog! čigar usmiljenje nima konca i. t. d. (Deus, cujus misericordia etc.). Isti praznik naj se pri peti meši pred drugim blagoslovom slovesno odpoje zahvalna pesem, „Te Deum laudamus.“

Hvalo in zahvalo dajte tedaj, Preljubi moji! Bogu vsegamo-gočnemu in preblaženi Materi Mariji, ki jo po vsej pravici „Pomoč kri-stjanov“ imenujemo. Pa tudi prosite; in za kaj?

Prosrite in molite, da Bog še tudi zanaprej varuje in brani vse krščanske národe, zlasti ako nevarnost žuga sv. veri. Molite za našo ljubljeno domovino, za vesoljno Avstrijsko cesarstvo, da nas Božja roka varuje znotranjih in zvananjih sovražnikov. Molite za našega presvetlega cesarja in vso cesarsko rodovino, da bi preslavni Habsburžani kakor dosihmal, tako tudi zanaprej z mogočnim škitom stali sv. katolški cerkvi v bran, in ne pozabite, da je bil cesar Habsburžan, močen v veri in neomahljiv v zaupanji na Boga, ki je pred dvesto leti sterl moč najgroznejšega sovražnika krščanskega imena, namreč divjih Turkov in Mohamedanske vere. Posebej Vas še opominjam, da ne pozabite moliti za one nesrečnike, naše brate po rodu in po jeziku, ki zdaj zunaj naše cerkve živé in jo celò sovražijo, pa le zato, ker so njih očetje v davnih časih, večidel se ve da le prisiljeni, krščansko vero izdali in se poturčili. Za njih spreobernenje molite. Kajti, če so tudi zaderžki spreobernenja po človeški misli skoraj nepremagljivi, verujemo vendar in vemo, da je pri Bogu tudi to mogoče.

Priporočam Vas z vso ljubeznijo milosti Božji in varstvu brez madeža spočete Božje Matere Marije. Amen.

V Mariboru, dné 22. avgusta 1883.

JAKOB MAKSIMILJAN,

knez in škof.